

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Commentarii Tres in Universam Aristotelis Philosophiam

Commentarius Secundus In Octo Libros Physicorum Aristotelis

Crespin, François

Bruxellæ, 1652

V. An materia prima sit ingenerabilis, & incorruptibilis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95369](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95369)

compositum inadæquatè sumptum, & secundùm unam partem, scilicet formam, pendet à priori à materia prima, concedo Antecedens; secundùm alteram partem, scilicet materiam existentem, nego Antecedens; alioqui enim idem penderet à priori à seipso, quod intelligi non potest.

CXXII. Adde tamen, in data hypothesi distinctionis realis existentia materia primæ à materia prima, non fore ut materia pendeat à priori à composito; quia existentia completa compositi materia & formæ communis adhuc à materia antecedenter non existente pendere deberet, sicut in illa antecedenter non existente, in hypothesi ista, recipi, & ex ea educi deberet; hæc quidem, fateor, sunt absolutè loquendo, & extra hypothesim positam, omnino exotica, verumtamen ex ea legitime sequi, suadet ratio.

CXXIII. Objicies 4°. si probabile est materiam primam subsistere per subsistentiam materiae & formæ indivisibiliter communem; superfluum non est tot in materia admittere diversas existentias, quot diversæ in ea succedunt formæ; ergo vel confirmatio præcedentis Resolutionis non est probabilis; vel hæc probatio hujus est improbabilis; assumptum patet, quia inde sequitur tot in materia admitti debere diversas existentias, quot diversæ in ea succedunt formæ.

CXXIV. Respondeo primum esse probabile, supponi ex infra probandis, videlicet, quia alioqui subsistentia materiae esset ultimum complementum materiae in existere, & non esset; esset, quia id est de ratione subsistentia: non esset; quia per subsistentiam formæ compleri deberet, sicut materia per formam, & existentia materiae per existentiam formæ, compleri debent ex præmissis Resolutione 1^a: licet autem hinc sequatur tot in materia admitti debere diversas subsistentias, & consequenter existentias, quot diversæ in ea succedunt formæ, idque sit omnino necessarium, & non superfluum, sistendo in allata ratione; aliud tamen contingit, & est superfluum, sistendo in proportionem servanda, tali inter existentias & subsistentias, qualis inter materiam & formam reperitur; in proportionem verò hac fundatur probabilitas primæ Resolutionis, sicut hæc Resolutio fundatur in definitionibus subsistentia & existentia. Vnde nego assumptum.

CXXV. Instabis, per responsionem istam non evacuatur tota difficultas Objectionis præcedentis; casu quo enim hæc proportio contra hanc Resolutionem, & definitiones illæ contra primam Resolutionem objiciantur, utraque magnam difficultatem patitur, ergo &c.

CXXVI. Respondeo negando assumptum; quia in primis, si contra hanc Resolutionem proportio ista objiciatur, responderi debet illam, inter materiam quidem & formam servari posse; sed non inter materiae & formæ existentias; ne existentia materiae sit ultimum complementum materiae in existere, & non sit: si verò contra primam Resolutionem definitiones existentiarum istarum objiciantur, Responderi potest existentiam incompletam materiae esse ultimum complementum perfectibile in existere, & sic non absolutè ultimum; existentiam autem formæ esse ultimum complementum perfectivum in existere: unde patet utramque Resolutionem simul probabiliter sustineri posse: tamen

CXXVII. Urgebis, ergo ratio suppositionis, propter quam probabile supponitur, non dari subsistentiam incompletam, videlicet, quia alioqui subsistentia materiae esset ultimum complementum in subsistere, & non esset, non stat; quia distingui potest, admittendo esse ultimum complementum materiae perfectibile in subsistere; negando verò esse ultimum complementum materiae perfectivum in subsistere, ergo, &c.

CXXVIII. Respondeo sistendo in hac Resolutione, nullam esse necessitatem dividendi existentiam, subsistentiam, &c. sive ultimum complementum, &c. in materiale seu perfectibile, & formale seu perfectivum; quandoquidem ex una parte, sive sic dividatur, sive non, id est, sive sint in corpore naturali duo partialia complementa, sive unum tantum & totale; in omni generatione debeat existentia mutari: sive enim mutetur una partialis forma tantum, sive mutetur una, quæ sit simul materiae & formæ, omnino perinde est, quia una eadem mutatur, prout infra ostendemus, de ubi, quod, mutatâ materiâ in Eucharistia, mutatur, sive ubi specierum sit partiale, sive sit unum materiae & ipsarum, prout unum esse utriusque, non obstante illâ mutatione, infra agætes de ubi propugnabimus.

CXXIX. Deinde si dicatur materiam posse creari naturaliter separatim ab omni forma, ac proinde debere habere existentiam propriam. Admisso antecedente, negari potest sequela; licet enim dictæ species naturaliter existere non possint, nisi in loco materiae; potest tamen materia creari (dato quòd existentia realiter distinguatur à materia, quod hic supponitur) sine existentia; quia si receptio existentiae propriae ad materiâ ut sic terminari potest, potest & creatio propria ad illam ut sic terminari; ac proinde ex eo quòd creari possit separatim ab omni forma, non sequitur illam debere habere existentiam propriam.

D V B I V M V.

An materia prima sit ingenerabilis & incorruptibilis.

Ante Resolutionem **CXXX.** Suppono 1°. generationem & corruptionem posse dupliciter accipi; primum latè, & sic generatio est *quæcumque productio*, sive *creativa*, sive *eductiva*, *forma ex præjacente subjecto*; corruptio verò è *contra quæcumque desitio*, sive *annihilativa*, sive *alia*, *aliquo remanente subjecto*: secundò strictè, & sic generatio est *productio formæ ex præjacente subjecto*; corruptio verò è *desitio formæ aliquo remanente subjecto*.

CXXXI. Suppono 2°. certum esse materiam primam esse à Deo latè generabilem & corruptibilem, id est, creabilem & annihilabilem: quia creaturæ ab ipso pendunt in fieri & conservari, ut Catholicorum negabit nullus, haud minùs, quàm species Eucharisticae, quæ in omnium sententia, vel secundùm se, vel secundùm quantitatem basim, modò creantur, & ante consecrationem generabantur.

R E S O L U T I O I.

CXXXII. **D**ico 1°. materia prima est latè generabilis & corruptibilis à creatura, suppositâ veritate Resolutionis, quâ docebimus

infra, esse possibilem creaturam, quæ connaturaliter creet & annihilat. Resolutio hæc explicatis terminis, in illa hypothese evidens est, nec aliâ probatione indiget. Quare fit

RESOLUTIO II.

CXXXIII. **D**ico 2°. nulla creatura est assignabilis, à qua de facto materia prima latè corrumpatur, aut latè generetur.

Probatur, quia ejus est corrumpere latè, sive annihilare, cujus est creare: atqui non est creaturæ, sed proprium Creatoris de facto creare, ergo, &c. minor certa est apud omnes Theologos: probatur major; ejus est latè corrumpere, seu annihilare, cujus est subtrahere concursum creativum; sed solus Creator habet talem concursum, ergo, &c.

CXXXIV. Nec dicas 1°. materiã primam de facto posse annihilari à creatura, vel per improductionem formæ illius esse contrariæ; vel per ejectionem omnium formarum substantialium, à quarum aliqua indeterminatè à posteriori in conservari pendet: quia in primis, cum exigit omnem formam materialem successivè, utpote illius subiectum connaturale, nulla illi contraria assignari potest, ne alioqui dicatur exigere sui destructionem, contra naturalem cæterorum entium experientiam: deinde falsum est (ut probabimus infra) materiam pendere à posteriori ab aliqua formarum materialium, siquidem potest naturaliter conservari sine omni forma (saltem substantiali, de qua esse debet fermo) ut paulò infra probabitur.

CXXXV. Nec dicas 2°. non est genitoris corrumpere strictè, quia aqua corrumpit ignem, quem non generavit, ergo nec Creatoris annihilare: quia meritò negatur consequentia; est enim disparitas, nempe quod corruptio strictè non per solam subtractionem concursus fieri debeat, sed etiam fieri possit per improductionem dispositionum contrariarum; annihilatio verò per solam subtractionem concursus, ut patet ex iam dictis.

CXXXVI. Quæri & resolvi hinc ulterius solet 1°. an materia prima sit aliqua potentiã strictè generabilis, aut strictè corruptibilis? sed quia affirmativa, quæ à dicendis infra de educatione formæ pendet, nobis est probabilior, vide illius Resolutionem infra, ubi de educatione formæ agimus. 2°. an de facto sit per creationem, an per generationem à Deo producta? sed quia id etiam à dicendis infra de subsistentia basi pendet, similiter infra resolvetur.

DUBIUM VI.

An Materia prima appetat omnes formas, & quo appetitu.

Ante Resolutionem **CXXXVII.** **S**uppono 1°. duplicem distinguui à Philosophis appetitum: unum Physicum & innatum sive improprium; alterum vitalem & elicatum sive proprium: elicatus, qui ab eo quod contingenter eliciatur, talis dicitur, est *actus, quo anima mediã cognitione bonum suum prosequitur*; quare dicitur appetitum elicatum solis viventibus cognoscitivis esse proprium: innatus verò, qui, ab eo quod connaturaliter in natura nascatur, talis dicitur, est *quælibet propensio à Deo natura ingenita in bonum suum*: unde appetitus innatus, etiam non viventibus convenit: appetitus tamen rectè dicitur nomen ana-

logum respectu eliciti & innati, sic ut isti principaliter, huic per Analogiam ad istum tribuatur.

CXXXVIII. Suppono 2°. appetitum elicatum esse triplicem: primum *desiderii*, & est, qui prosequitur bonum apprehensum ut absens; secundum *gaudii*, & est, qui fertur in bonum apprehensum ut præsens; tertium denique *simplicis complacentiæ*, & est, qui prosequitur bonum secundum se, ab illius præsentia aut absentia, &c. præscindendo.

CXXXIX. Suppono 3°. eadem improprietate & metaphorâ, quâ aliquid dicitur appeti appetitu innato, dici posse appeti appetitu *desiderii, gaudii & simplicis complacentiæ*; si enim appetitus, qui propriè loquendo, semper est elicatus, improprie & per metaphoram rectè dicatur innatus; appetitus *desiderii, gaudii &c.* qui propriè loquendo, semper est elicatus *gaudii, desiderii &c.* improprie & per metaphoram rectè dicitur innatus *desiderii, gaudii &c.*

CXL. Dixi eadem metaphorâ; quia ideo tantum res inanimatæ dicuntur habere appetitum, quia, sicut animata appetitiva eliciunt veram & realem appetitionem objecti ab eis cogniti sub ratione boni & convenientis; ita illæ omnem suam perfectionem naturalem veram & realem à se distinctam elicerent, si potentiam appetitivam haberent.

CXLI. Suppono 4°. materiam hic debere nudè & secundum se accipi, nam de vestita dispositionibus ad formam introducendam necessariis, omninò aliter philosophandum esset, ut ex sequentibus constabit. His suppositis fit

RESOLUTIO I.

CXLII. **D**ico 1°. Materia prima appetit appetitu *desiderii* formas absentes, sive quas non habet, successivè habendas.

CXLIII. Probatur, quia Materia prima appetit vicissitudinem generationum, ergo & formas absentes appetitu *desiderii*: consequentia patet; quia vicissitudo generationum esse non potest, nisi per acquisitionem formarum absentium: Probatur antecedens, quia vicissitudo generationum est bonum Univerſi, ac proinde Materiæ primæ; quia bonum totius est bonum partis; nec est alia pars Univerſi assignabilis, quæ vicissitudinem generationum exigat, ergo, &c.

CXLIV. Objicies tamen ex P. Oviedo hic, qui contrariam verissimam putat, & dicit se facile eam probare hæc ratione; Materia prima, dum habet formam substantialem sibi unitam cum omnibus ad unionem requisitis, habet satiatum appetitum, etiam si perpetuò duret sub eadem formâ; ergo non appetit appetitu *desiderii* omnes formas successivè habendas.

CXLV. Confirmatur, quia si appeteret formas absentes, appeteret destructionem præsentis; sed hoc est absurdum; ergo, &c. Probatur minor, quia non est violentè, sed naturaliter sub illa, ergo, &c.

CXLVI. Respondeo distinguendo antecedens, materia prima, dum habet formam substantialem, &c. habet appetitum *gaudii* perfectè satiatum, concedo antecedens; nec mirum, quia appetitus *gaudii* fertur in formam præsentem, cum qua materia prima aliam (saltem in gradu intenso) simul habere non potest: appetitu *desiderii*; nego antecedens; nam, cum etiam in vicissitudinem generationum feratur, consequenter in formas absentes ferri debet.

CXLVII. Respondeo ad Confirmationem distinguendo